

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel.: 8 706 64 845, 8 706 64 868,
faks. 8 706 64 762, el. p. kanc@eimin.lt, <http://eimin.lrv.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

2019-07-30 Nr. (40.1-12)-3-2919
I

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ, SUSIJUSIŲ SU GRUPĖS IEŠKINIO INSTITUTO TOBULINIMU

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, atsižvelgdama į tai, kad 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/1150 dėl verslo klientams teikiamų internetinių tarpininkavimo paslaugų sąžiningumo ir skaidrumo didinimo įgyvendinimo 14 straipsnyje nustatyta, jog organizacijos ir asociacijos turi turėti teisę kreiptis į teismą atstovaudamos verslo klientus arba bendrovių interneto svetainių naudotojus, siūlo Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 93, 306, 441¹, 441³, 441⁴, 441⁶, 441⁷, 441⁸, 441⁹, 441¹¹, 441¹³ ir 441¹⁶ straipsnių pakeitimo įstatymo projektą papildyti, nustatant galimybę asociacijoms atstovauti ne tik fizinius, bet ir juridinius asmenis.

Ekonomikos ir inovacijų ministerijos kanclerė

Olga Vėbrienė

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Teisingumo ministerijai

I 2019-07-18 Nr. (1.12E) 2T-719

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Lietuvos Respublikos finansų ministerija, susipažinusi su Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2019 m. liepos 18 d. raštu Nr. (1.12E) 2T-719 pateiktais derinti Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 13, 22¹, 22², 30 ir 34 straipsnių pakeitimo, 31, 35 straipsnių pripažinimo netekusiais galios ir įstatymo papildymo 13¹ straipsniu įstatymo projektu (TAIS Nr. 19-8774) ir Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 93, 306, 441¹, 441³, 441⁴, 441⁶, 441⁷, 441⁸, 441⁹, 441¹¹, 441¹³ ir 441¹⁶ straipsnių pakeitimo įstatymo projektu (TAIS Nr.19-8775), informuoja, kad pastabų neturi.

Finansų viceministrė

Loreta Maskaliovienė

J. Daukševič, tel. (8 5) 239 0171, el. p. joana.dauksevic@finmin.lt

FM_pastabos

VALSTYBINĖ VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS TARNYBA

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 25, LT-01402 Vilnius, tel. (8 5) 262 6751, faks. (8 5) 279 1466, el. p. tarnyba@vvvat.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188770044

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

2019-08-01 Nr. 4E-3897

2019-07-18 Nr. 19-8775

DEL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ, SUSIJUSIŲ SU GRUPĖS IEŠKINIO INSTITUTO TOBULINIMU

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba per Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos (TAIS) Projektų registravimo posistemę 2019 m. liepos 18 d. gavo derinti Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 93, 306, 441¹, 441³, 441⁴, 441⁶, 441⁷, 441⁸, 441⁹, 441¹¹, 441¹³ ir 441¹⁶ straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. 19-8775 ir Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 13, 22¹, 22², 30 ir 34 straipsnių pakeitimo, 31, 35 straipsnių pripažinimo netekusiais galios ir Įstatymo papildymo 13¹ straipsniu įstatymo projektą Nr. 19-8774 (toliau – Vartotojų teisių apsaugos įstatymo projektas) (toliau kartu – įstatymų projektai).

Įstatymų projektų aiškinamajame rašte nurodoma, kad jais siūloma pakeisti vartotojų asociacijų finansavimo modelį, sudarant sąlygas vartotojų asociacijoms organizuoti vartojimo ginčų komisijų veiklą ir jas techniškai aptarnauti, ir kad tai leistų sumažinti Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos krūvį, nagrinėjant vartojimo ginčus neteismine tvarka.

Vartotojų teisių apsaugos įstatymo projekto 3 straipsnio 3 dalyje, kuriuo yra keičiama Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 22¹ straipsnio 7 dalis, numatyta, jog „Vartojimo ginčų komisijų veiklos sąlygas užtikrina ir šias komisijas techniškai aptarnauja Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba arba atrinkta vartotojų asociacija <...>“. Atsižvelgiant į Vartotojų teisių apsaugos įstatymo projekte siūlomą teisinį reguliavimą, pagal kurį vartojimo ginčų komisijoje nebebus Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos atstovo, pažymėtina, kad nėra tikslinga įstatyme įpareigoti Valstybinę vartotojų teisių apsaugos tarnybą atlikti vartojimo ginčų komisijų veiklos sąlygų užtikrinimo ir šių komisijų techninio aptarnavimo funkciją.

Atsižvelgdami į tai, siūlome Vartotojų teisių apsaugos įstatymo projekto 3 straipsnio 3 dalyje nustatyti, kad vartojimo ginčų komisijų veiklos sąlygas užtikrina ir šias komisijas techniškai aptarnauja atrinkta vartotojų asociacija (o ne Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba arba atrinkta vartotojų asociacija).

Pagarbiai

Direktorė

Neringa Ulbaitė

Agnė Gudonytė, tel. (8 5) 212 1413, el. p. agne.gudonyte@vvvat.lt

TEISĖJŲ TARYBA

L. Sapiegos g. 15, LT-10312 Vilnius, tel. (8 5) 251 4188, faks. (8 5) 268 5187

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai
El. p.: tautginas.mickevicius@tm.lt
TAIS

2019-07-07
2019-07-18

Nr. 36P-114-17.1.10 /
Nr. pranešimą

DĖL TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ NR. 19-8774 ir Nr. 19-8775 DERINIMO

Teisėjų taryba, susipažinusi su Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pateiktais derinti Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 13, 22-1, 22-2, 30 ir 34 straipsnių pakeitimo, 31, 35 straipsnių pripažinimo netekusiais galios ir įstatymo papildymo 13-1 straipsniu įstatymo projektu Nr. 19-8774 ir Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 93, 306, 441-1, 441-3, 441-4, 441-6, 441-7, 441-8, 441-9, 441-11, 441-13 ir 441-16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu Nr. 19-8775 (toliau – CPK projektas), informuoja, kad pateiktiems projektams esminių pastabų ar pasiūlymų pagal kompetenciją neturi.

Vis dėlto, Teisėjų tarybos nuomone, svarstytinas CPK projekto siūlymo atsisakyti teismo pareigos ieškinio priėmimo metu vertinti, ar pareikšti individualaus pobūdžio turtiniai reikalavimai yra susiję su grupės ieškinio dalyku ir pagrindu tikslingumas.

Pastebėtina, kad kreipiantis į teismą remiantis grupės ieškinio institutu yra svarbus kiekybės kriterijus (grupės narių skaičius) ir bendrumo požymis (grupės narius turėtų sieti tapatūs materialiniai teisiniai santykiai ir bendras suinteresuotumas bylos baigtimi). Išnagrinėjus grupės ieškinį, priimamas sprendimas, kuris yra bendras visiems grupės nariams ir vadinamas bendruoju sprendimu. Grupės ieškinyje taip pat gali būti reiškiami ir individualaus pobūdžio turtiniai reikalavimai (CPK 261¹ straipsnis), tad teismas tokiu atveju išnagrinėja grupės ieškiniu keliamus klausimus dėl grupės nariams bendrų ir juos vienijančių faktinių aplinkybių ir šioje bylos dalyje priima bendrą visiems grupės nariams sprendimą dėl ieškinio pagrindo, kuris yra vadinamas tarpiniu sprendimu. Galiausiai, teismas, remdamasis įsiteisėjusiu tarpiniu sprendimu, išnagrinėjęs kiekvieno grupės nario individualaus pobūdžio turtinius reikalavimus, priima individualų sprendimą.

Atsižvelgiant į tai, siūlomais pakeitimais atsisakius teismo pareigos ieškinio priėmimo metu vertinti, ar pareikšti individualaus pobūdžio turtiniai reikalavimai yra susiję su grupės ieškinio dalyku ir pagrindu, galimi atvejai, kai teismas priims nagrinėti grupės bendrumo požymio neatitinkančius ieškinius, dėl ko objektyviai nebus įmanoma priimti bendro sprendimo visų grupės narių atžvilgiu.

Be to, atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad CPK pakeitimais numatoma, jog tik teismo nutartis, kuria atsisakyta priimti grupės ieškinį, gali būti skundžiama atskiruoju skundu. Teisėjų tarybos nuomone, šis siūlymas taip pat yra svarstytinas.

Manytina, kad galimybė skųsti teismo nutartį, kuria grupės ieškinys priimamas, neturėtų būti eliminuota, nepaisant to, kad tokia nutartis neužkerta galimybės tolesnei bylos eigai. Esant galimybei skųsti teismo nutartį, kuria grupės ieškinys priimtas, ginčas nebegali būti keliamas vėliau dėl procesinio teisinio pobūdžio aplinkybių, t. y. prielaidos ieškiniui pareikšti ir ar suinteresuota šalis, kreipdamasi į teismą, laikėsi įstatymo nustatytų teisės kreiptis į teismą įgyvendinimo sąlygų, taip užtikrinant ir civilinio proceso operatyvumą.

Teisėjų tarybos narys, atliekantis pirmininko funkcijas

Vigtas Višinskis

LIEUVOS
ADVOKATURA

Duomenys kaupiami Juridinių asmenų registre, kodas 300099149, Tiltu g. 17, LT-01101 Vilnius, www.advokatura.lt

Tel. +370 5 262 4546, faks. +370 5 212 1859, el. p. la@advokatura.lt, a. s. SEB bankas LT877044060001030612

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

2019-08-01 Nr. 643

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO 93, 306, 441¹, 441³, 441⁴, 441⁶, 441⁷, 441⁸, 441⁹, 441¹¹, 441¹³ IR 441¹⁶ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos advokatūra (toliau - Advokatūra) susipažinusi su Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau - CPK) 93, 306, 441¹, 441³, 441⁴, 441⁶, 441⁷, 441⁸, 441⁹, 441¹¹, 441¹³ ir 441¹⁶ straipsnių pakeitimo įstatymo projektu (toliau - Projektas), teikia žemiau išdėstytas pastabas.

Projektu siūloma CPK 441⁴ str. 2 d. įtvirtinti privalomo advokato dalyvavimo grupės ieškinio procese išimtį, pagal kurią, grupei turėti advokatą neprivaloma, jei grupei atstovauja vartotojų asociacija ir byla teisme veda šios asociacijos darbuotojas, turintis aukštąjį universitetinį teisinį išsilavinimą.

Pagal Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatyme (toliau - TPI) įtvirtintą Teisėkūros atvirumo ir skaidrumo principą, be kita ko, būtina žinoti *teisinio reguliavimo poreikį* (TPI 3 str. 2 d. 4 p.). Taip pat, TPI 3 str. 2 d. 5 p. nurodyta, kad būtina laikytis Efektyvumo principo, kuris reiškia, kad rengiant teisės akto projektą turi būti įvertinamos visos galimos teisinio reguliavimo alternatyvos ir pasirenkama geriausia iš jų, *teisės akte turi būti įtvirtinamos veiksmingiausiai ir ekonomiškiausiai teisinio reguliavimo tikslą leisiančios pasiekti priemonės*. Projekto aiškinamajame rašte (toliau - Aiškinamasis raštas) nurodoma, kad: nuo grupės ieškinio instituto atsiradimo, juo buvo bandyta pasinaudoti vos kelis kartus ir nesėkmingai; projektu siekiama tobulinti grupės ieškinio instituto civiliniame procese teisinį reguliavimą, atsisakant perteklinių ribojimų, siekiant greitesnio, efektyvesnio ir patrauklesnio proceso, taip pat sudarant palankesnes sąlygas teikti grupės ieškinius bylose, kylančiose iš vartojimo teisinių santykių. Tačiau, visų pirma, Aiškinamajame rašte nenurodyta ar reikalavimas turėti advokatą vartotojų grupės ieškinio nagrinėjimo procese koku nors būdu prisideda prie to, kad šis institutas nėra plačiai naudojamas. Taigi Projekto CPK 441⁴ str. 2 d. siūloma išimtis Teisėkūros atvirumo ir skaidrumo principo neatitinka. Be kita ko, neišsiaiškinus ir nežinant ar reikalavimas turėti advokatą vartotojų grupės ieškinio nagrinėjimo procese prisideda prie šio instituto nenaudojimo praktikoje, akivaizdu, kad ne tik nėra nustatyta ar Projektu siūloma išimtis yra veiksmingiausia priemonė, bet ar apskritai ji bent kiek bus veiksminga ir tikslinga. Todėl Projekto CPK 441⁴ str. 2 d. siūloma išimtimi yra pažeidžiamas teisėkūros efektyvumo principas.

Svarbu paminėti, kad ypatinga advokato profesijos teisinė reikšmė yra pagrindžiama tuo, kad šios profesijos atstovams yra nustatyti aukšti reikalavimai išsilavinimui, profesionalumui, profesinei etikai, sveikatos būklei, kvalifikacijos kėlimui ir kt. Advokatas privalo būti apsidraudęs savo profesinę civilinę atsakomybę. Advokatas yra griežtai kontroliuojamas ir prižiūrimas Advokatūros ir už bet kokius savo profesinės veiklos bei etikos pažeidimus jam gali būti taikoma drausminė atsakomybė. Šie reikalavimai užtikrina, kad asmenims (įskaitant ir vartotojų grupes) bus tinkamai atstovaujama teisme ir jų teisės ir interesai bus tinkamai ginami, o advokatui pažeidus savo pareigas, asmenų (įskaitant ir vartotojų) interesai bus apsaugoti civilinės atsakomybės draudimo išmoka. Ši išmoka ypač svarbi, kai advokatas atstovauja ne vieną klientą, o grupę klientų. Taigi, CPK 441⁴ str. 2 d. įtvirtinus Projektu siūlomą išimtį, vartotojai, naudodamiesi ne advokato, bet ją atstovaujančios asociacijos paslaugomis, nebus apsaugoti nuo neprofesionalaus jų interesų atstovavimo bei tokio atstovavimo sukeltų neigiamų pasekmių. Papildomai pažymėtina, kad remiantis CPK 56 str. 3 d., kartu su advokatu byloje gali dalyvauti ir kitos srities specialistai.

Taip pat, Projekto aiškinamajame rašte paminėtas Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo (toliau – Konstitucinis Teismas) 2019 m. kovo 1 d. nutarimas, kuriuo buvo pripažinta, kad CPK 306 str. 3 d. prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai (toliau – Konstitucija). Vis dėl to, šis Konstitucinio Teismo nutarimas nepagrindžia Projekto siūlymo CPK 441⁴ str. 2 d. numatyti reikalavimo grupės ieškinio procese turėti advokatą išimtį, nes Konstitucinis Teismas minėtame nutarime pateikė išaiškinimą tik dėl CPK 306 str. 3 d., bet nepateikė bendro išaiškinimo, kuriuo remiantis būtų galima teigti, jog bet koks reikalavimas turėti privalomą advokatą yra prieštaraujantis Konstitucijai. Minėtą Konstitucinio Teismo nutarimą aiškinti plečiamai nėra pagrindo.

Atsižvelgiant į tai kas išdėstyta, manytina, kad Projekto siūlomas CPK 441⁴ str. 2 d. pakeitimas nėra pagrįstas teisėkūros pagrindų principais ir jų neatitinka bei visiškai neapsaugo vartotojų nuo neprofesionalaus atstovavimo ir nuo iš to galinčių kilti neigiamų pasekmių.

Pagarbiai

Lietuvos advokatūros

Advokatų tarybos pirmininko pavaduotojas

 Mindaugas Kukaitis

LIETUVOS
ANTSTOLIŲ
RŪMAI

15

Teisingumo ministerija
El. p.: rastine@tm.lt
Originalas nebus siunčiamas

2019 07 29 Nr. S-26869-33752
2019 07 28 Nr.

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ, SUSIJUSIŲ SU GRUPĖS IEŠKINIO INSTITUTO TOBULINIMU

Lietuvos antstolių rūmai, susipažinę su pateiktu išvados ir nuomonės Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 93, 306, 441¹, 441³, 441⁴, 441⁶, 441⁷, 441⁸, 441⁹, 441¹¹, 441¹³ ir 441¹⁶ straipsnių pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 13, 22¹, 22², 30 ir 34 straipsnių pakeitimo, 31, 35 straipsnių pripažinimo netekusiais galios Įstatymo papildymo 13¹ straipsniu įstatymo projektais, teikia šias pastabas ir pasiūlymus.

Įstatymų projektais siekiama tobulinti grupės ieškinio instituto civiliniame procese teisinį reguliavimą, atsisakant tam tikrų perteklinių ribojimų, siekiant greitesnio, efektyvesnio ir patrauklesnio proceso. Reikalavimas dėl advokato dalyvavimo rengiant grupės ieškinį bei atstovaujant teisme nagrinėjant grupės ieškinio bylą yra perteklinis ir ribojantis asmenų pasirinkimo teisę. Tačiau teisės aktų pakeitimo projekte išlyga dėl galimybės būti atstovaujamam ir, kad byla teisme būtų vedama asociacijos darbuotojo, turinčio teisinį išsilavinimą, taikytina tik vartotojų asociacijoms. Projekto tikslas yra grupės ieškinio instituto teisinių galimybių/reikalavimų praktinis įgyvendinimas, atsižvelgiant į tai, neturėtų būti taikomos išimties vienai kuriai nors asmenų grupei.

Siūlytina Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 441⁴ straipsnio 2 dalį papildyti, nurodant, kad reikalavimas turėti advokatą nėra privalomas tais atvejais, kai grupės atstovei asociacijai ar profesinei sąjungai grupės ieškinys rengiamas ir teisme byla vedama darbuotojo, turinčio teisinį išsilavinimą. Didžioji dalis asociacijų ar profesinių sąjungų turi darbuotojus – kvalifikuotus „vidinius“ teisininkus, kurie be advokato pagalbos galėtų užtikrinti tinkamą ir sklandų ieškinio parengimą ir atstovavimą teismuose.

Prašytume atsižvelgti į pateiktas pastabas ir siūlymus. Esant poreikiui esame pasirengę diskutuoti minėtais klausimais.

Valdytoja

Dovilė Satkauskienė

J. Bakšytė-Lozorkevičienė, el. paštas: jurate@antstoliurumai.lt